

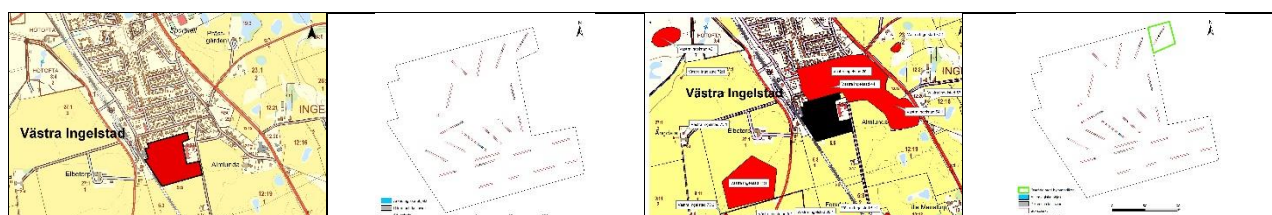
Ingelstad 5:4 & 5:5

ARKEOLOGISK UTREDNING 2021

Fredrik Grehn

Arkeologisk utredning 2021
RAÅ fornlämning nr L1989:7759
Ingelstad 5:4 & 5:5
Västra Ingelstad socken
Vellinge kommun
Skåne län

SYDSVENSK ARKEOLOGI
RAPPORT 2021:38

År	Generationer 25 år/gen.	Perioder	Kronozon	År	Generationer			
e.Kr.	18	historisk tid (HT)	nyare tid	e.Kr.	18			
1550	8	senmedeltid (SMT)	historisk tid	1550	8			
1350	6	högmedeltid (HMT)		medeltid	1350	6		
1200	6	tidigmedeltid (TMT)			1200	6		
1050	10	vikingatid (VIK)		subatlantisk	1050	10		
800	10	vendeltid (VEND)	yngre järnålder		800	10		
550	6	folkvandringstid (FVT)			járnålder	550	6	
400	8	yngre romersk järnålder (YRJÄ)	äldre järnålder			400	8	
200	8	äldre romersk järnålder (ÄRJÄ)				Kr.f.	8	
Kr.f.	20	förromersk järnålder (FRJÄ)	bronsålder	500	20			
500	8	yngre bronsålder VI (YBÄ VI)		yngre bronsålder	700	8		
700	8	yngre bronsålder V (YBÄ V)			äldre bronsålder	900	8	
900	8	yngre bronsålder IV (YBÄ IV)				1100	1100	8
1100	8	äldre bronsålder III (ÄBÄ III)		1300			1300	8
1300	8	äldre bronsålder II (ÄBÄ II)					1500	8
1500	8	äldre bronsålder I (ÄBÄ I)		senneolitikum	1700	8		
1700	10	senneolitikum II (SN II)	subboreal		1950	10		
1950	14	senneolitikum I (SN I)		mellanneolitikum	2300	14		
2300	20	mellanneolitikum B (MN B)			2800	2800	20	
2800	20	mellanneolitikum A (MN A)				3300	20	
3300	8	tidigneolitikum II (TN II)	tidigneolitikum	3500	8			
3500	20	tidigneolitikum I (TN I)		stenålder	4000	20		
4000	60	ertebollekultur	atlantisk		5500	60		
5500	40	kongemosekultur			boreal	6500	40	
6500			preboreal	6900				
6900				8000				
8000	124	maglemosekultur	yngre dryas	9600	124			
9600				f.Kr.				
f.Kr.		senpaleolitikum		f.Kr.				

Ingelstad 5:4 & 5:5

ARKEOLOGISK UTREDNING 2021

Fredrik Grehn

Utgiven av: Sydsvensk Arkeologi
Box 134
291 22 Kristianstad
044-13 58 00
www.sydsvenskarkeologi.se

Ingelstad 5:4 & 5:5
Arkeologisk utredning 2021
Fredrik Grehn

Arkeologisk utredning 2021
RAÄ fornlämning nr L1989:7759
Ingelstad 5:4 & 5:5
Västra Ingelstad socken, Vellinge kommun i Skåne län
Sydsvensk Arkeologi Rapport 2021:38

© Sydsvensk Arkeologi 2021

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbilder: Bild 1. Undersökningsområdet (UO) markerat med rött. / Bild 2.
Plan över UO. / Bild 3. Fornlämningsmiljön kring UO. / Bild 4. Plan över UO.

Kartmaterial: Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, I2014/00893

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Syfte och metod	6
SYFTE	6
METOD	6
Topografi och fornlämningsmiljö	6
TOPOGRAFI	6
FORNLÄMNINGSMILJÖ OCH ÖVERIKTLIG BYRÅINVENTERING	6
Undersökningsresultat	8
Utvärdering	9
Referenser	11
Administrativa uppgifter	12
Bilaga 1 – Schaktöversikt	13
Bilaga 2 – Anläggningslista	14
Bilaga 3 – Metalldetekteringsrapport	15

Figur 1. Skåne. Vellinge kommun markerat med blått, utredningsområdets lokalisering med svart punkt.

Figur 2. Utdrag ur Terrängkartan. Utredningsområdets lokalisering vid Västra Ingelstad markerad med röd punkt.

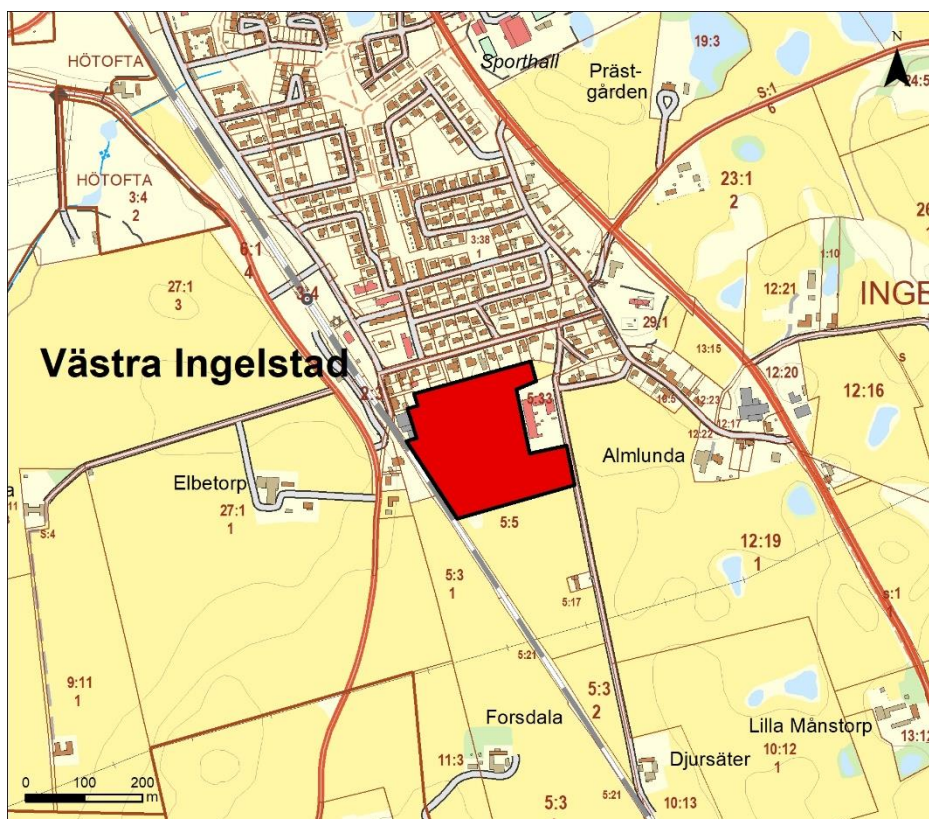
Sammanfattning

- Karin Waldén representerar en grupp som har för avsikt att exploatera marken inom det aktuella området (Ingelstad 5:4 & 5:5, Vellinge kommun) för bostadsbebyggelse.
- Sydsvensk Arkeologi AB har genomfört en arkeologisk utredning enligt Länsstyrelsen i Skånes beslut.
- Utredningen startade med en genomgång av fornlämningsmiljön i närområdet (en översiktlig byråinventering).
- Sökschakt grävdes upp med grävmaskin inom utredningsområdet och lämningar mättes in med GPS.
- Endast 14 lämningar påträffades, samt ett antal diken som troligen kan knytas till den närliggande bytomten RAÄ L1989:7759.
- Endast en mindre yta i nordöst föreslås undantas från exploatering, alternativt undersökas och dokumenteras.

Inledning

Karin Waldén representerar en grupp som har för avsikt att exploatera marken inom det aktuella området (Ingelstad 5:4 & 5:5, Vellinge kommun) för bostadsbebyggelse (figur 1–3). Vellinge kommun har beviljat planbesked med förbehåll att en arkeologisk utredning först skulle genomföras.

Sydsvensk Arkeologi AB har genomfört den arkeologiska utredningen enligt Länsstyrelsen i Skånes beslut den 2020-10-14 (Lst dnr: 431-3548-2020).

Figur 3. Utredningsområdets lokalisering vid Västra Ingelstad markerat med rött.

Syfte och metod

SYFTE

Det aktuella området ligger i direkt anslutning till Västra Ingelstad och den norra områdesgränsen tangerar bytomten, RAÄ L1989:7759. Förutom bytomten finns i närområdet ett större antal förhistoriska boplatser, här finns också gravar. Länsstyrelsen bedömde att en arkeologisk utredning skulle utföras. Utredningen skulle fastställa om fornlämningar finns och ge Länsstyrelsen beslutsunderlag inför fortsatta åtgärder. Resultatet ska även kunna användas som planeringsunderlag av Karin Waldén.

METOD

Det aktuella utredningsområdet var 45 942 m² stort. Utredningen startade med en genomgång av fornlämningsmiljön (en översiktlig byråinventering) och har sedan skett med hjälp av ett sökschakt togs upp med grävmaskin inom utredningsområdet. Sökschakten har placerats utifrån en bedömning av potentiella lägen för under mark dolda fornlämningar utifrån topografiska förutsättningar. Sökschaktningen har gjorts för att fastställa förekomst av under mark dolda fornlämningar, för att eventuellt kunna avgränsa dessa lämningar, samt för att om möjligt fastställa deras karaktär och datering.

Schakt och framkomna arkeologiska lämningar har dokumenterats och mätts in med RTK GPS. Tolkning av anläggningstyp (t.ex. lager, grop) har gjorts direkt vid inmätningen genom kodval.

Metalldetektering gjordes på framkomna anläggningar samt av den uppgrävda matjord som deponerats intill schakten vid 14 av de 23 upptagna schakten.

Topografi och fornlämningsmiljö

TOPOGRAFI

Det aktuella området ligger i direkt anslutning till Västra Ingelstad och den norra områdesgränsen tangerar den medeltida/historiska bytomten, RAÄ L1989:7759. Utredningsområdet utgörs idag av åkermark med lerjord, och med talrika blöta partier och sänkor som karaktäriserar platsen. Utredningsområdet varierade mellan ca 33 och 40 m ö.h.

FORNLÄMNINGSMILJÖ OCH ÖVERIKTLIG BYRÅINVENTERING

Förutom bytomten RAÄ L1989:7759 finns i närområdet ett antal förhistoriska boplatser och gravar. I och omkring Västra Ingelstad har ett stort antal arkeologiska undersökningar genomförts. År 1997 utförde UV Syd en arkeologisk utredning steg 1 för då planerade utbyggnadsområden i bland annat Västra Ingelstad. I rapporten pekades det aktuella området ut för vidare utredning (Söderberg 1997). Vidare har ett antal arkeologiska förundersökningar och övervakningar genomförts inom bytomten, exempelvis Wallin kulturlandskap och arkeologi rapport 2000:6 och CMB Uppdragsarkeologi AB Rapport 2012:42.

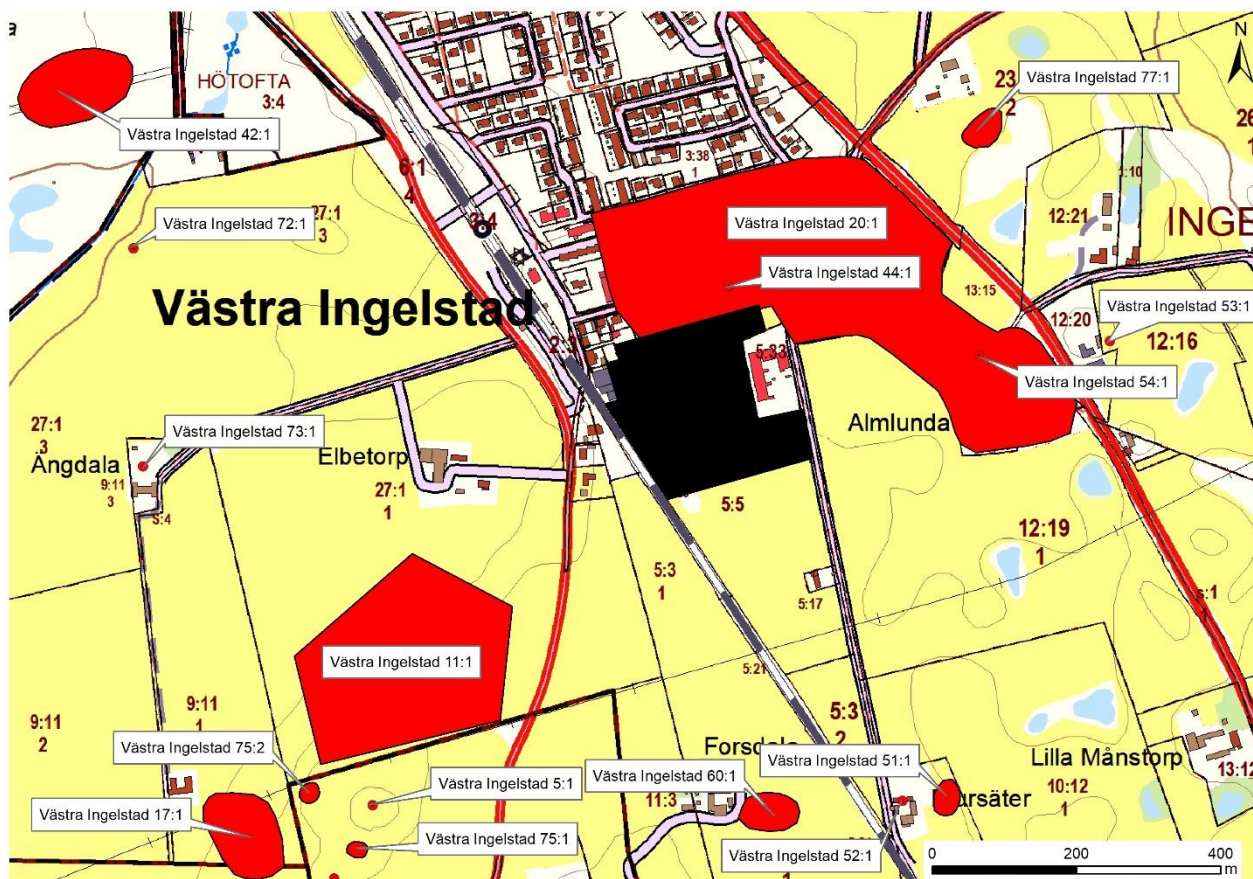
Vid och i anslutning till norra delen av utredningsområdet genomförde CMB Uppdragsarkeologi AB en schaktövervakning 2012. Övervakningen visade att det fanns lämningar från både förhistorisk och historisk tid i området (Ekstrand 2013).

En genomgång av Fornreg och Fornsök (översiktlig byråinventering enligt undersökningsplanen) rörande registrerade lämningar inom närområdet till den nu aktuella utredningen har gjorts och presenteras i tabellform nedan (tabell 1) och redovisas på en fornlämningsmiljökarta (figur 4).

Tabell 1. Registrerade fornlämningar inom utredningsområdets närområde.

RAÅ fornlämningsnr.	Typ av fornlämning	Anmärkning
V. Ingelstad 42:1 (L1989:7308)	Boplatsområde	AU 1989 (neolitiskt flintmaterial)
V. Ingelstad 72:1 (L1989:7188)	Fyndplats	Spetsnackig flintyxa (neolitisk)
V. Ingelstad 73:1 (L1989:7189)	Fyndplats	Fyndsamling av flintyxor (neolitikum)
V. Ingelstad 11:1 (L1989:6981)	Boplats (härdar)	Undersökt och borttagen 1985, ej daterat (RAÅ/UV U 110/85)
V. Ingelstad 75:2 (L1989:7824)	Hög	Rest av bronsålderhög
V. Ingelstad 5:1 (L1989:7105)	Hög	Borttagen/förstörd bronsåldershög
V. Ingelstad 75:1 (L1989:7191)	Hög	Rest av/överodlad bronsåldershög
V. Ingelstad 17:1 (L1989:7122)	Boplats	Boplatsområde (flintförekomst)
V. Ingelstad 60:1 (L1989:7818)	Boplats	Flintförekomst vid inventering (neolitikum)
V. Ingelstad 52:1 (L1989:7197)	Fyndsamling	Skingrad
V. Ingelstad 51:1 (L1989:7833)	Härd	-
V. Ingelstad 53:1 (L1989:7198)	Fyndplats	Tjocknackig flintyxa (neolitisk)
V. Ingelstad 77:1 (L1989:7826)	Fyndplats	Tunnackig yxa & spånpilspets (neolitikum)
V. Ingelstad 54:1 (L1989:7199)	Fyndplats	1600-talsmynt
V. Ingelstad 44:1 (L1989:7310)	Fyndsamling	15 flintredskap
V. Ingelstad 20:1 (L1989:7759)	By-/gårdstomt	Västra Ingelstads medeltida-/historiska by-/gårdstomt

Figur 4. Närområdets fornlämningsmiljö. Utredningsområdet markerat med svart, registrerade fornlämningsar med rött.

Undersökningsresultat

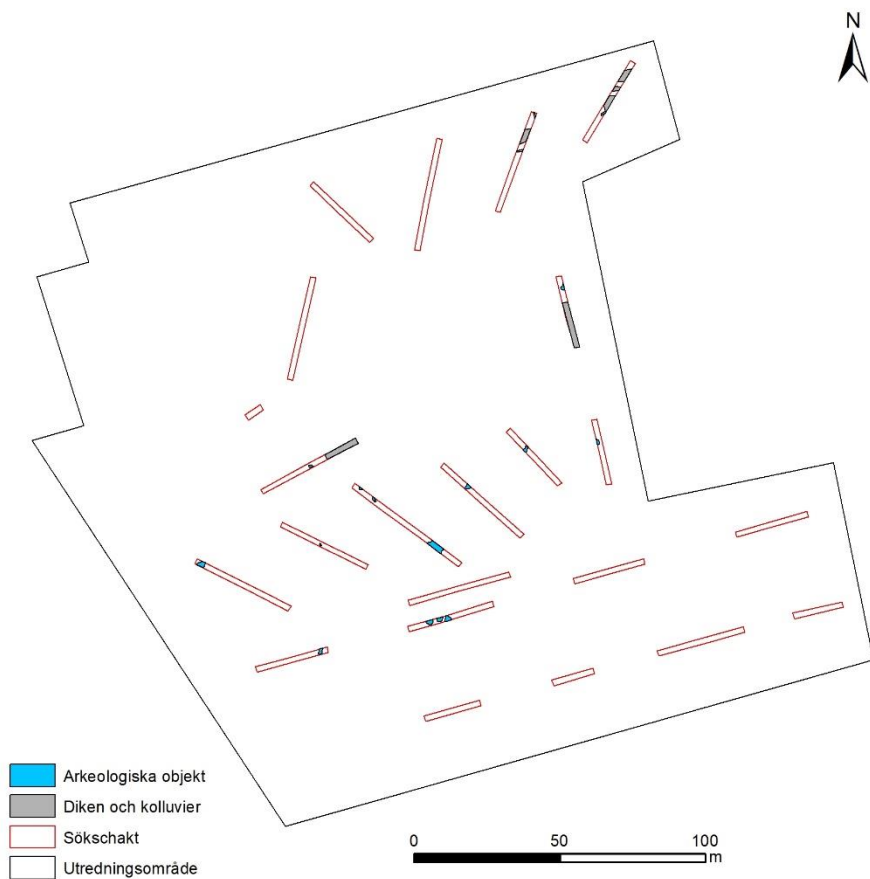
Utredningen genomfördes i enlighet med undersökningsplanen, dvs inleddes med en övergripande byråinventering rörande fornlämningsmiljön och fortsatte sedan med att sökschakt fördelades över området för potentiella lägen för under mark dolda fornlämningsar, utifrån topografiska förutsättningar. Metalldetektering genomfördes i och vid 14 av de 23 schakt som togs upp (bilaga 1). Schakt och arkeologiska lämningar mättes in med RTK GPS.

Totalt schaktades 1 246 m² upp (ca 692 löpmeter med en skopbredd på 1,8 m), vilket motsvarar drygt 2,7 % av den totala utredningsytan på ca 45 942 m². Dessa 1 246 m² fördelades på 23 sökschakt som varierade i längd mellan 6 och 46 meter (figur 5).

Totalt påträffades 14 troligt arkeologiska objekt spridda över området. Dessa bestod av ett eventuellt lager (osäkert), 11 troliga gropar samt 2 oklassificerade objekt (figur 5 & bilaga 2).

Resultatet från metalldetekteringen får bedömas som tydligt (bilaga 3). Trots att en yta motsvarande ca 2/3-delar av undersökningsområdet detekterades påträffades bara ett föremål av kopparlegering (en ten, sannolikt modern, sparades ej). I övrigt noterades gles förekommande, men tydliga järnsignaler tämligen jämnt spridda över området – högst sannolikt sentida ”jordbruksjärn”.

De anläggningar, lagerrester och kolluvier som detekterades var tomma på metallföremål. Det noterades även att de kategorier av föremål som normalt kan knytas till brukad och gödslad mark med lång hävd saknades inom

Figur 5. Plan över utredningsområdet med schakt, lämningar och topografiska objekt.

undersökningsytan. Tegelfragment liksom skärvor av rödgods påträffades inte alls, medan glas och porslinsfragment förekom ytterst sparsamt. Inte heller sentida metallskräp förekom.

En rimlig tolkning blir att huvuddelen av det aktuella undersökningsområdet bör ha nyttjats som ogödslad betesmark och först i sen tid, sannolikt under 1900-talets andra hälft, har ställts om till åker.

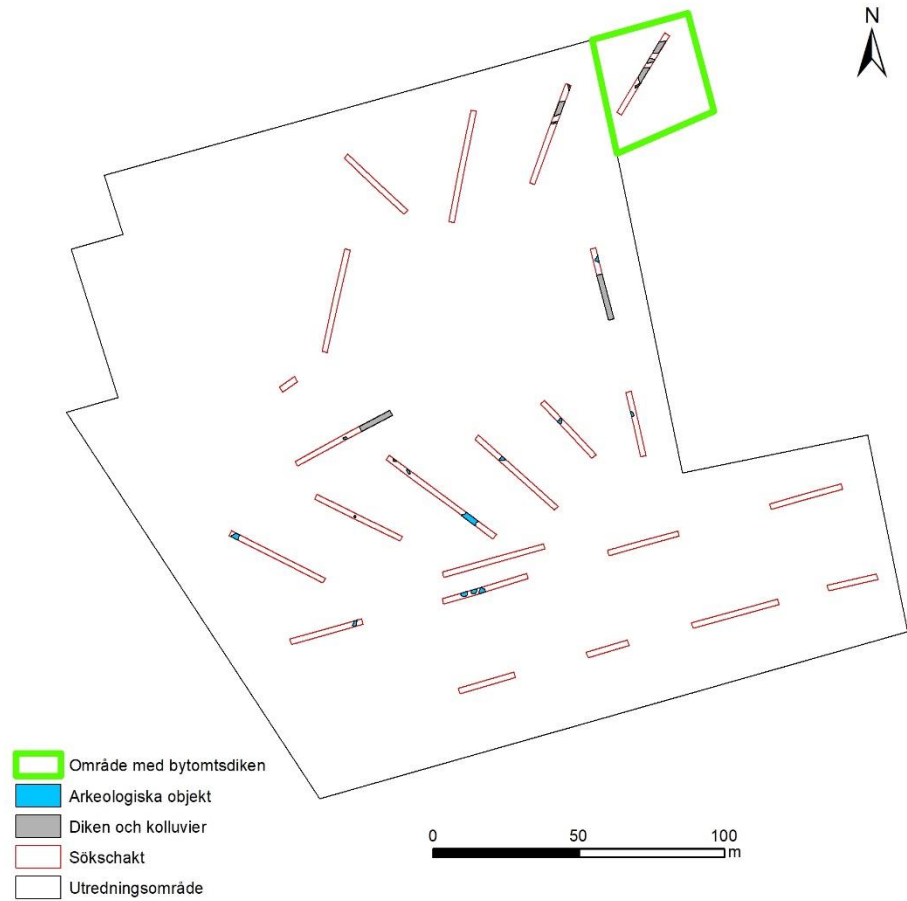
I de två schakt som gränsade till den medeltida bytomten påträffades system av diken påträffats vid schaktningen; diken som till form och fyllning gav ett äldre intryck. Här förekom även tegelkross här och var i odlingsjorden. Vid detekteringen kunde det konstateras att järnföremål var mycket rikligt förekommande i de uppschaktade massorna. Järnsignaler förekom även i flera av de diken som syntes i alven. Dikena som framkom här kopplas till bytomten. Övergången, med avseende på fyndförekomst mellan åkerytan/ betesmarken och bebyggt, område kunde knappast vara tydligare.

Utvärdering

Undersökningsområdet innehöll glest spridda lämningar i form av främst några gropar. De få påträffade lämningarna framkom främst på höjdryggar inom utredningsområdet. I den nordöstra delen av utredningsområdet framkom ett antal diken vilka sannolikt kan knytas till bytomten.

Sydsvensk Arkeologi AB föreslår inga vidare arkeologiska åtgärder inom det aktuella utredningsområdet eftersom de få lämningar som påträffades var glest

spridda över ytan och ett antal av dem är tveksamt tolkade som arkeologiska lämningar. Dock borde exploatering avrådas inom den mindre del där det framkom system av diken, vilka sannolikt kan knytas till bytomten, och där metaldetekteringen gav resultat (figur 6). Om inte exploatering kan undvikas inom denna yta, föreslås att diken och eventuella lämningar först undersöks.

Figur 6. Plan över utredningsområdet, med området som bör undantas från exploatering, alternativt undersökas arkeologiskt.

Referenser

LITTERATUR

Ekstrand, S. 2012. Arkeologisk förundersökning 2012. Västra Ingelstads bytomt, RAÄ 20, Västra Ingelstads socken, Vellinge kommun i Skåne. CMB Uppdragsarkeologi AB 2013:3.

Söderberg, B. 1997. Utbyggnadsområden i anslutning till byarna i Arrie, Västra Ingelstad och Östra Grevie socknar, Vellinge kommun, Skåne. Arkeologisk utredning etapp 1, 1997. Raä, UV Syd Rapport 1997:19.

INTERNET

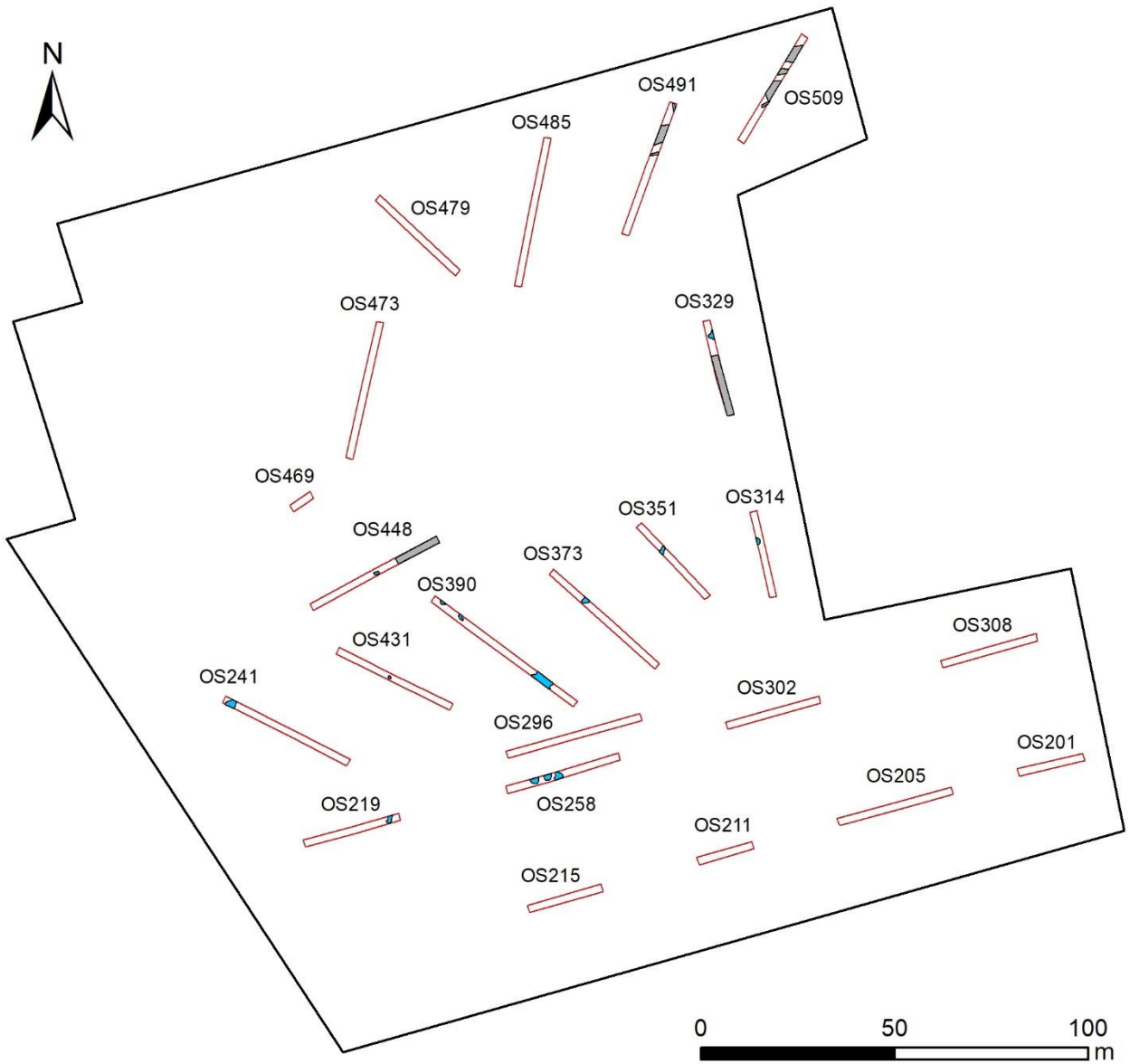
RAÄ Fornreg: <https://app.raa.se/>

RAÄ Fornsök: <https://app.raa.se/open/fornsok/>

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi projektnr:	200047
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-3548-2020
Datum för beslut:	2020-10-14
Län:	Skåne
Kommun:	Vellinge
Socken:	Västra Ingelstad
Fastighet:	Ingelstad 5:4 & 5:5
Koordinatsystem:	SWEREF 99TM
X koordinat:	6150708,3
Y koordinat:	380764,7
M ö.h.	ca 33-40
Fältarbetstid:	2021-04-13 – 2021-04-14
Antal arbetsdagar:	2
Antal arkeologtimmar:	24
Antal maskintimmar:	12
Exploateringsyta:	45 949 m ²
Undersökt yta:	1 246 m ²
Projektledare:	Fredrik Grehn
Personal:	Claes Pettersson (metalldetektering) & Simon Rosborg (praktikant)
Underkonsulter:	Sydschakt AB & Byggnadsmaskiner AB
Företagare:	Karin Waldén
Tidigare undersökningar:	-
Fynd:	-
Dokumentationsmaterial:	Intrasisprojekt SA_200047 och annat dokumentationsmaterial förvaras på Regionmuseet i Kristianstad.

Bilaga 1 – Schaktöversikt

Bilaga 2 – Anläggningslista

Anl. nr.	Typ	X	Y	Schakt
A225	Grop	6150649,306	380732,991	OS219
A247	Oklassificerad	6150679,193	380692,131	OS241
A264	Grop	6150659,36	380770,571	OS258
A274	Grop	6150660,283	380773,922	OS258
A284	Grop	6150660,55	380776,651	OS258
A320	Grop	6150721,218	380828,225	OS314
A335	Oklassificerad	6150774,277	380816,211	OS329
A357	Grop	6150718,764	380803,497	OS351
A379	Grop	6150705,822	380783,566	OS373
A398	Lager	6150685,297	380772,595	OS390
A412	Grop	6150701,465	380751,375	OS390
A424	Grop	6150705,245	380746,706	OS390
A437	Grop	6150685,988	380732,982	OS431
A454	Grop	6150712,862	380729,639	OS448

Bilaga 3 – Metalldetekteringsrapport

SA 200047 Västra Ingelstad AU – Metalldetektering 2021-04-14

Claes Pettersson, Sydsvensk Arkeologi AB

Uppdraget gällde att utföra metalldetektering inom del av fastigheten Västra Ingelstad 5:4 och 5:5. Idag brukas ytan, vilken ligger i direkt anslutning till den medeltida byns område, som åkermark men i en nära framtid planerar man att här uppföra bostadsbebyggelse i form av radhus.

Detekteringen utfördes med en Minelab Etrac detektor och vid behov utnyttjades även en Garrett pinpointer för att lokalisera påträffade metallföremål. Den tunga, täta och vidhäftande lerjorden i området utgjorde i någon mån en komplikation vad beträffar effektivt sök djup och lokalisering av fynd, men bedöms inte ha påverkat sökresultatet i stort.

Arbetet utfördes som en avsökning av den framtagna bottennivån (alven) i sammanlagt 14 redan grävda sökschakt. Här detekterades ffa. framtagna anläggningar, lagerrester och ytor med kolluvier. Vid varje schakt utfördes även en kontroll av den uppgrävda matjord som deponerats intill schakten. De schakt som detekterades låg i två områden; merparten på eller i anslutning till ett mindre höjdläge centralt i området där också fåtaliga anläggningar noterats. Övriga två kontrollerade schakt låg i den nordöstra delen av undersökningsområdet; tangerande gränsen till den medeltida bytomten.

Resultatet av insatsen får bedömas som entydigt och närmast övertydligt. Trots att en yta motsvarande ca 2/3-delar av undersökningsområdet detekterades påträffades bara ett föremål av kopparlegering (en ten, sannolikt modern). I övrigt noterades glest förekommande, men tydliga järnsignaler tämligen jämnt spridda över området – högst sannolikt sentida ”jordbruksjärn”. De anläggningar, lagerrester och kolluvier som detekterades var tomma på metallföremål. Det noterades även att de kategorier av föremål som normalt kan knytas till brukad och gödslad mark med lång hävd saknades inom undersökningssytan. Tegelfragment liksom skärvor av rödgods påträffades inte alls, medan glas och porslinsfragment förekom ytterst sparsamt. Inte heller sentida metallskräp förekom – till exempel påträffades bara en (!) aluminiumkapsyl under hela detekteringen.

En rimlig tolkning blir att huvuddelen av det aktuella undersökningsområdet bör ha nyttjats som ogödslad betesmark och först i sen tid, sannolikt under 1900-talets andra hälft, har ställts om till åker. En bidragande orsak kan vara de talrika blöta partier och mindre sänkor som i alla fall tidigare har karakteriserat platsen. Ytterligare ett argument för tolkningen som beteshagar in i sen tid är det faktum att diken och dräneringar var så fåtaliga – blöthål och lerjord till trots.

I de två schakt som gränsade till den medeltida bytomten var emellertid situationen en annan. Här hade system av diken påträffats vid schaktningen; diken som till form och fyllning gav ett äldre intryck. Här förekom även tegelkross här och var i odlingsjorden. Vid detekteringen kunde det konstateras att järnföremål var mycket rikligt förekommande i de uppschaktade massorna. Järnsignaler förekom även i flera av de anläggningar (diken och gropar) som syntes i alven. Kontroll av två signaler för kopparlegering resulterade i fynd av ett bleck och en nit (?). Helt klart hör de diken och anläggningar som förekommer här till bytomtens epok; övergången med avseende på fyndförekomst mellan åkerytan/ betesmarken och bebyggt område kunde knappast vara tydligare.

Sammanfattningsvis – merparten av undersökningsområdet bör ha fungerat som ogödslad betesmark in i sen tid. Frånvaron av såväl metallföremål som sedvanligt ”utgödslingskräp” visar detta tydligt. Men – i det nordöstra hörnet av åkermarken tangeras eller rent av överträds gränsen till bytomten.

SYDSVENSK ARKEOLOGI RAPPORTSERIE 2021

1. Hovby 50:95. Arkeologisk utredning 2020. Kristianstad kommun, Skåne län. Åsa Berggren.
2. Dricksvattenledning mellan Grevie kyrkby och Rammsjö. Arkeologisk förundersökning 2020. Båstad kommun, Skåne län. Sebastian Liahaugen.
3. Del av Tygelsjö 54:2 och 54:31. Tygelsjö socken, Malmö kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Fredrik Grehn & Therese Ohlsson.
4. Lockarp 27:15. Lockarp socken, Malmö kommun, Skåne län. Avgränsande arkeologisk förundersökning 2020. Fredrik Grehn.
5. Östra Kasern 3, 5 och 6. Arkeologisk utredning 2020. Kristianstad kommun och stad, Skåne län. Thomas Linderoth.
6. Gonarp 3:77. Arkeologisk utredning 2020. Näsrum socken, Bromölla kommun, Skåne län. Thomas Linderoth.
7. Mars 1, Ängelholm. Arkeologisk förundersökning 2020. Rebbelberga socken. Ängelholms kommun, Skåne län. Thomas Linderoth.
8. Viarp 5:70. Arkeologisk förundersökning 2020. Förslöv socken, Båstad kommun, Skåne län. Thomas Linderoth.
9. Bunkeflo 6:8 Arkeologisk förundersökning 2020. Bunkeflo socken, Malmö kommun, Skåne län. Thomas Linderoth.
10. Megaliter, menhirer och bebyggelse från tidigneolitikum, senneolitikum och yngre bronsålder-yngre järnålder. Arkeologisk undersökning inför utbyggnad till fyrsparadrift längs Södra stambanan mellan Lund Ringvägen och Flackarp. Flackarp socken, Staffanstorps kommun, Skåne län. Magnus Andersson, Magnus Artursson, Kristian Brink och Fredrik Strandmark (red.).
11. VA-ledning inom och vid Ripa by. Kombinerad AU 1 och AU 2. Ripa by, Kristianstad kommun, Skåne län. Sebastian Liahaugen.
12. Grav- och boplotsområde inom Ängelholm 2:38. Arkeologisk utredning steg 2 2020. Rebbelberga socken, Ängelholms kommun, Skåne län. Sebastian Liahaugen.
13. Tidigneolitikum vid Levrasjön. Arkeologiska undersökningar/schaktövervakningar 2019. Råby 11:5, Ivetofta socken, Bromölla kommun, Skåne län. Tony Björk.
14. Renvattenledning. Norra Ugglarp till Vombverket. Arkeologisk förundersökning 2019. RAÄ Veberöd 21:1, Bonderup 54 m.fl. Veberöd 19:1, 48:1, S. Ugglarp 1:1 m.fl. Bonderup, Veberöd och Vombs socknar, Lunds kommun i Skåne län. Karina Hammarstrand Dehman & Sebastian Liahaugen.
15. Degeberga 20:48. Invid Baltiska villan. Arkeologisk utredning steg 2 år 2020. Degeberga socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Ylva Wickberg.
16. Håslöv 5:1. Arkeologisk avgränsande förundersökning 2020. Gustav Adolf socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Fredrik Grehn.
17. Falsterbo 16:9. Fördjupad förundersökning. Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne län. Sebastian Boström.
18. Degeberga 107:6. Söder om Tingsvägen. Arkeologisk utredning steg 2 år 2020. Degeberga socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Ylva Wickberg.
19. VA-ledning Yngsjö 10:21 m. fl. Åhus socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Ylva Wickberg.
20. Schaktningsövervakning inom bastion Landskrona. Citadellstaden 2:1, Landskrona stad, Skåne län. Sebastian Liahaugen.
21. Skepparslöv 7:10 m. fl. Arkeologisk undersökning år 2017. Skepparslövs socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Kristian Brink och Ylva Wickberg.

22. Helsingborg 2018 – 2019. Generellt beslut gällande fornlämning Helsingborg 42. Arkeologiska förundersökningar 2018 – 2019. Helsingborgs stad och kommun, Skåne län. Thomas Linderöth.
23. Del av Bunkeflo 7:8. Arkeologisk förundersökning 2020. L1988:1300, L1985:609. Bunkeflo socken, Malmö kommun, Skåne län. Thomas Linderöth.
24. Vankiva 9:6. Ett järnåldersgravfält. Arkeologisk förundersökning 2020. Vankiva socken, Hässleholms kommun, Skåne län. Åsa Berggren.
25. Contregarden lokaliseras. Utanverk vid Kristianstads befästningar. Arkeologisk förundersökning 2020. L1990:493 stadsbefästningar. Claes Pettersson.
26. Åraslöv 10:16. Invid Åraslövs gamla kyrkplats. Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte. Nosaby socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Ylva Wickberg.
27. Ängelsbäck 16:6. Avgränsande förundersökning 2021. Grevie socken, Båstad kommun, Skåne län. Fredrik Grehn.
28. Vä 2:72. Arkeologisk förundersökning 2020. L1987:7626/Vä 271. Vä socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Fredrik Larsson.
29. Ett bronsåldersgravfält vid Nöbbelöv. Arkeologisk förundersökning 2020, Nöbbelöv 11:24, Vä socken, Kristianstad kommun, Skåne län. Tony Björk.
30. Vellinge 68:14. Arkeologisk förundersökning 2020. Vellinge 68:14, Vellinge socken, Vellinge kommun, Skåne län. Sebastian Boström & Fredrik Grehn.
31. Fältvallen. Del av Kristianstads 1700-talsbefästning. Kartering med georadar 2021. L1990:493. Kv. Bastionen 1, Kristianstad, Skåne län. Claes Pettersson & Lars Winroth
32. VA-ledning Stehag – Billinge. Arkeologisk utredning, steg 2, & arkeologisk undersökning/schaktningsövervakning 2019 – 2020. RAÄ Billinge 115:1 m fl. Billinge och Stehags socknar, Eslövs kommun, Skåne län. Thomas Linderöth.
33. Kvarteret Fliten. Schaktningsövervakning på Österportskolan i Malmö, Malmö kommun, Skåne län. Andreas Nilsson
34. Vattenledning mellan Västra Karup och Grevie. Arkeologisk utredning steg 2 längs Skrockahögsvägen år 2021. Grevie socken, Båstad kommun, Skåne län. Ylva Wickberg.
35. Skanör 2:1 Schaktningsövervakning. Arkeologisk undersökning 2020. Skanör med Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne län. Joakim Frejd.
36. Tygelsjö 54:2. Schaktningsövervakning. Arkeologisk undersökning 2021. RAÄ L1988:7174. Tygelsjö socken, Malmö kommun, Skåne län. Joakim Frejd.
37. Sallerup 180:8 m fl. Arkeologisk utredning 2021. Sallerup 180:8 & Husie 172:386, Husie socken, Malmö kommun, Skåne län. Fredrik Grehn.
38. Ingelstad 5:4 & 5:5. Arkeologisk utredning 2021. Ingelstad 5:4 & 5:5, Västra Ingelstad socken, Vellinge kommun, Skåne län. Fredrik Grehn.

DET UPPDRAGSARKEOLOGISKA SYSTEMET

Inom det uppdragsarkeologiska systemet utförs arkeologiska undersökningar som vilar på Kulturmiljölagen (1988: 950 – KML). Undersökningarna baseras på beslut av länsstyrelsen och utgör ett villkor för att en Företagare skall ges tillstånd för ingrepp i fast fornlämning.

Arkeologiska undersökningar kan göras i tre etapper: utredning, förundersökning och undersökning. De olika delarna är led i en process som i första hand syftar till att bevara fornlämningen, vilket är grundtanken i Kulturmiljölagen.

Den arkeologiska utredningen kan göras i två steg: Steg 1 innebär att befintligt underlagsmaterial sammanställs i form av en byråinventering och att en fältinventering genomförs. Steg 2 innebär sökschaktgrävning med grävmaskin. Syftet med den arkeologiska utredningen är att identifiera och lokalisera fornlämningar som berörs av ett arbetsföretag. Utredningen utgör ett beslutsunderlag till Länsstyrelsen inför prövning av tillstånd för ingrepp i fornlämning, och utgör även ett planeringsinstrument för Företagaren (den som avser utföra ett arbetsföretag).

Om det vid den arkeologiska utredningen påträffas under mark dolda fornlämningar, eller om det redan finns kända fornlämningar inom ett område, kan Länsstyrelsen besluta om en arkeologisk förundersökning. En arkeologisk förundersökning innebär som regel schaktgrävning med grävmaskin. Arbetet innebär att ett representativt urval av fornlämningen undersöks. Syftet med den arkeologiska förundersökningen är att avgränsa fornlämningen och fastställa dess vetenskapliga potential. Förundersökningen utgör ett beslutsunderlag till Länsstyrelsen inför prövning av tillstånd till ingrepp i fornlämning, och utgör även ett planeringsinstrument för Företagaren.

Baserat på resultat från förundersökningen gör Länsstyrelsen en bedömning om fornlämningen bedöms vara välbevarad och ha vetenskaplig potential för att gå vidare till en arkeologisk undersökning. Syftet med en arkeologisk undersökning är att undersöka, dokumentera, analysera och tolka lämningar och fynd för den aktuella fornlämningen, samt att besvara de vetenskapliga frågeställningar som fornlämningen anses ha potential att ge svar på. Efter en arkeologisk undersökning hävs lagskyddet enligt 2 kap. Kulturmiljölagen.

Inom det uppdragsarkeologiska systemet finns tre olika aktörer:
Länsstyrelsen prövar tillstånd, beslutar och utövar tillsyn (uppdragsgivare).
Företagaren söker om tillstånd och bekostar undersökningen.
Undersökaren utför arkeologiska undersökningar (uppdragstagare).

Detta är en mycket kortfattad beskrivning av det uppdragsarkeologiska systemet. En mer fullständig information kan hämtas under följande länk:
http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/8473/Varia%202015_9.pdf?sequence=1
Här finns vägledning för tillämpningen av Kulturmiljölagen (1988:950), Uppdragsarkeologi (2 kap.) enligt Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd.

Ingelstad 5:4 & 5:5

ARKEOLOGISK UTREDNING 2021

Karin Waldén representerar en grupp som har för avsikt att exploatera marken inom det aktuella området (Ingelstad 5:4 & 5:5, Vellinge kommun) för bostadsbebyggelse.

Sydsvensk Arkeologi AB har genomfört en arkeologisk utredning enligt Länsstyrelsen i Skånes beslut.

Utredningen startade med en genomgång av fornlämningsmiljön i närområdet (en översiktlig byråinventering).

Sökschakt grävdes upp med grävmaskin inom utredningsområdet och lämningar mättes in med GPS.

Endast 14 lämningar påträffades, samt ett antal diken som troligen kan knytas till den närliggande bytomten L1989:7759.

Endast en mindre yta i nordöst föreslås undantas från exploatering, alternativt undersökas och dokumenteras.